

Apel nr 8/25/P-IX
PREZYDIUM NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 12 sierpnia 2025 r.

do Prezydenta RP

Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej apeluje do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o zawetowanie ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw, przyjętej przez Sejm w dniu 5 sierpnia 2025 roku oraz przez Senat w dniu 7 sierpnia 2025 roku, ze względu na poważne zastrzeżenia wobec art. 5 i art. 18 ustawy.

Podkreślenia wymaga, że ustawa ta została przyjęta przez Sejm i Senat z pominięciem zasad prawidłowej legislacji, w szczególności poprzez zaniechanie przeprowadzenia wymaganych ustawą konsultacji publicznych z samorządem lekarskim. Mimo że projekt przewidywał istotne zmiany w przepisach ustawy z dnia 5 grudnia 1996 roku o zawodach lekarza i lekarza dentysty, nie został przekazany do zaopiniowania samorządowi lekarskiemu – podobnie jak wcześniejsza nowelizacja z dnia 15 maja 2024 roku. Samorząd lekarski był konsekwentnie pomijany w toku prac legislacyjnych dotyczących tzw. uproszczonych trybów wykonywania zawodów lekarza i lekarza dentysty, co stanowi naruszenie zasad transparentności, dialogu społecznego oraz konstytucyjnej roli samorządu zawodowego lekarzy i lekarzy dentystów w procesie stanowienia prawa.

W związku z powyższym, Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej stanowczo sprzeciwia się zarówno trybowi procedowania nad ustawą, jak i jej merytorycznej treści, która nie uwzględnia stanowiska Nr 65/25/P-IX Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 1 sierpnia 2025 roku oraz stanowiska Nr 66/25/P-IX Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 6 sierpnia 2025 roku. Samorząd lekarski konsekwentnie i jednoznacznie sprzeciwia się utrzymywaniu w polskim porządku prawnym tzw. uproszczonych trybów uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodów lekarza i lekarza dentysty.

Podkreślić należy, że zawody lekarza i lekarza dentysty wiążą się z ogromną odpowiedzialnością i wymagają odpowiedniego wykształcenia, kwalifikacji oraz bardzo dobrej znajomości języka polskiego, niezbędnej do zapewnienia bezpieczeństwa pacjentów i właściwej komunikacji w procesie udzielania świadczeń zdrowotnych. Brak tej znajomości uniemożliwia skuteczne porozumienie się z pacjentem, grozi niewłaściwą diagnozą oraz utrudnia weryfikację i sposób

tworzenia dokumentacji medycznej, którą zgodnie z obowiązującymi przepisami lekarz ma obowiązek wytworzyć, a także zapoznać się.

Rządzący, decydując się na utrzymanie tzw. uproszczonych trybów wykonywania zawodów, przejmują pełną odpowiedzialność za zdrowie i życie pacjentów, którzy znajdują się pod opieką osób wykonujących zawód lekarza na podstawie decyzji Ministra Zdrowia – pomimo często niższych kwalifikacji tych osób, braku możliwości zweryfikowania ich wykształcenia oraz niepewnego poziomu przygotowania merytorycznego. Należy przy tym zaznaczyć, że programy kształcenia w ukraińskich uczelniach medycznych często nie odpowiadają standardom obowiązującym w Polsce, a więc nie dają rękojmi stosowania przez takie osoby aktualnej wiedzy medycznej.

Poważne wątpliwości budzi również kwestia braku odpowiedzialności zawodowej osób wykonujących świadczenia zdrowotne na podstawie decyzji Ministra Zdrowia, a nie posiadających prawa wykonywania zawodów lekarza lub lekarza dentystry. Brakuje przejrzystych mechanizmów nadzoru nad tymi osobami, co rodzi uzasadnione obawy co do tego, czy i w jakim zakresie podlegają one przepisom Kodeksu Etyki Lekarskiej.

Podkreślenia wymaga również fakt, że utrzymywanie alternatywnych ścieżek dostępu do zawodów lekarza i lekarza dentystry stanowi przejaw systemowej dyskryminacji lekarzy kształconych w Polsce i w krajach UE, którzy zobowiązani są do przejścia przez długotrwałe i rygorystyczne procesy edukacyjne, w tym egzaminy państwowe, specjalizacje i obowiązkowe szkolenia, a także podlegają stałemu nadzorowi samorządu lekarskiego.

Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej z całą stanowczością wskazuje, że dotychczasowe apele i stanowiska samorządu lekarskiego, wielokrotnie kierowane do Ministra Zdrowia w sprawie likwidacji uproszczonych trybów uzyskiwania prawa wykonywania zawodów lekarza i lekarza dentystry, były systematycznie lekceważone, a głos środowiska medycznego ignorowany w procesie legislacyjnym.

Mając na względzie powyższe, Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej apeluje do Pana Prezydenta o odmowę podpisania przedmiotowej ustawy oraz o skierowanie jej do ponownego rozpatrzenia przez Sejm.

Samorząd lekarski domaga się niezwłocznego usunięcia z systemu prawnego wszystkich uproszczonych trybów uzyskiwania prawa wykonywania zawodów lekarza i lekarza dentystry, przy jednoczesnym zachowaniu praw nabytych przez osoby, które już na ich podstawie uzyskały odpowiednie uprawnienia. W związku z powyższym, Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej zwraca

się do Pana Prezydenta z wnioskiem o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, której celem będzie całkowita likwidacja uproszczonych trybów, co jest niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa pacjentów oraz zachowania spójności i przejrzystości systemu ochrony zdrowia w Polsce. Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej deklaruje jednocześnie gotowość udzielenia wszelkiego niezbędnego wsparcia merytorycznego i eksperckiego podczas opracowywania stosownego projektu ustawy.

Załącznik do niniejszego apelu stanowią podjęte stanowiska i apele Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej oraz Naczelnej Rady Lekarskiej, odnoszące się do problematyki uproszczonych trybów uzyskiwania prawa wykonywania zawodów lekarza i lekarza dentysty. Dokumenty te, kierowane do Ministra Zdrowia oraz innych właściwych organów administracji publicznej w ostatnich latach, stanowią wyraz konsekwentnego sprzeciwu środowiska lekarskiego wobec proponowanych i wprowadzanych rozwiązań legislacyjnych.

SEKRETARZ

Grzegorz Wrona

PREZES

Łukasz Jankowski